EDUARD BRENDLER
1800-1831

Serenad
för flöjt, 2 oboer, 2 klarinetter, 2 horn, 2 fagotter och bastrumpet

Serenade
for flute, 2 oboes, 2 clarinets, 2 horns, 2 bassoons and bass trumpet

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 948/Edition No. 948
2015
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-203-7

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Serenad

1

Eduard Brendler
(1800-1831)

Introduzione
Lento

Flauto
2 Oboi
2 Clarinetti in B
2 Corni in F
2 Fagotti
Tromba di Basso

solo

10

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2015. Public domain. www.levandemusikarv.se

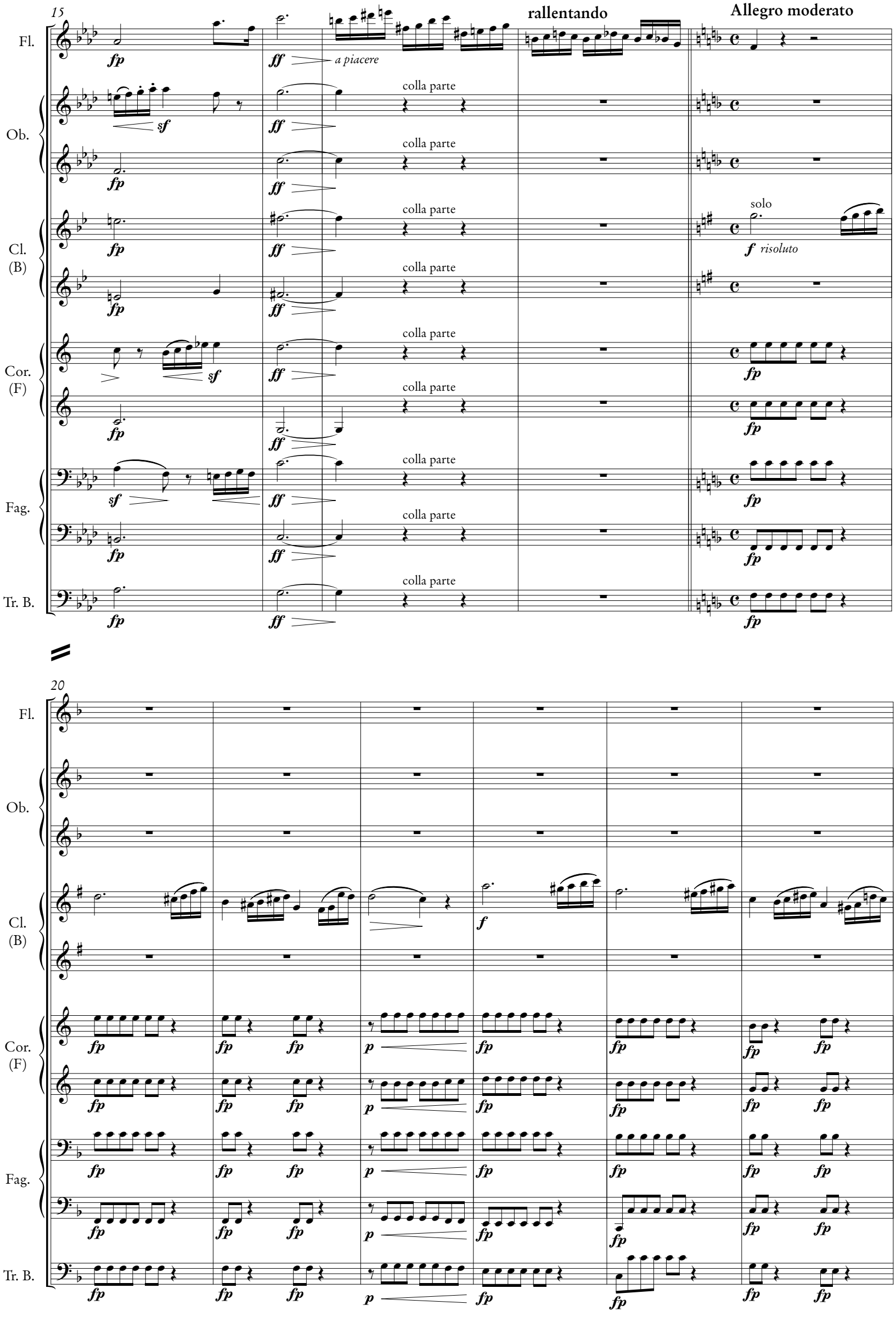
15
rallentando
Allegro moderato
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
a piacere
colla parte
solo
risoluto
20

26

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

32

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

37

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

43

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

bene marcato

49
Fl.
Ob.
solo
f con espr.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
55

61

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

65

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

70

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

76

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

81

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

fp fp | sf | fp | fp
fp fp | sf | fp | fp
fp fp | ff | f | fp
fp fp | sf | fp | fp
fp fp | sf | fp | fp
fp fp | sf | f | fp
fp fp | sf | fp | fp
fp fp | sf | fp | fp

85

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

f sf | f | mf dolce | sf
f sf | f | | sf
f sf | f | p | sf
f sf | f | fp | fp
f sf | f | fp | fp
f sf | f | p | f
f sf | f | p bene marcato |
f sf | f | p bene marcato |

89

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

93

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

96

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

crescendo *ff*

99

p f *f* *tr*

102

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

crescendo

ff

f

p

105

mf

108

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

111

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

114

1.

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

ff f p

117

crescendo

* Diminuendo endast första gången

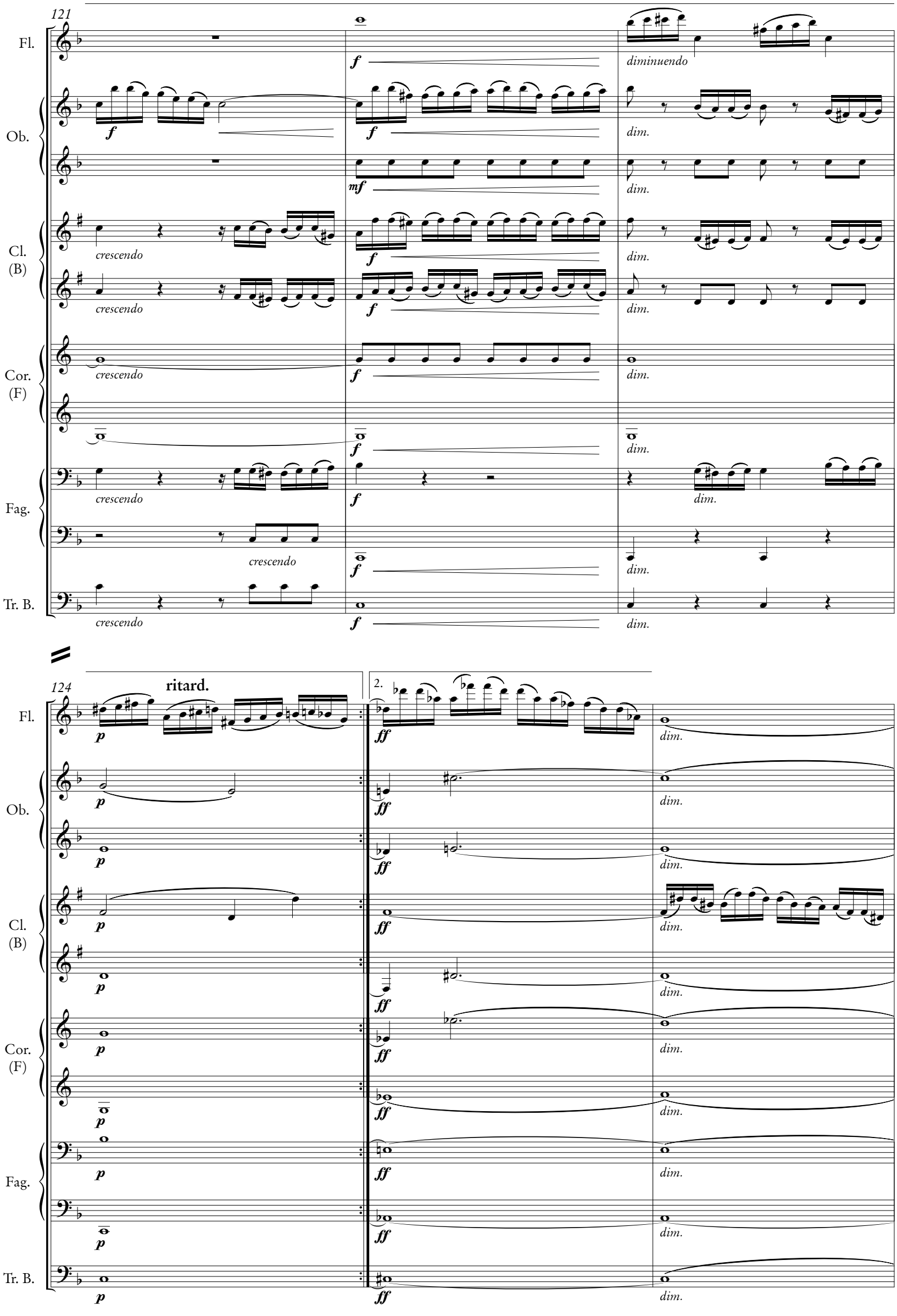
121
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
f
mf
diminuendo
dim.
crescendo
124
ritard.
2.
p
ff

127

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

130

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

133

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

p sf sf | f | p crescendo

136

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

f dim. | f | p

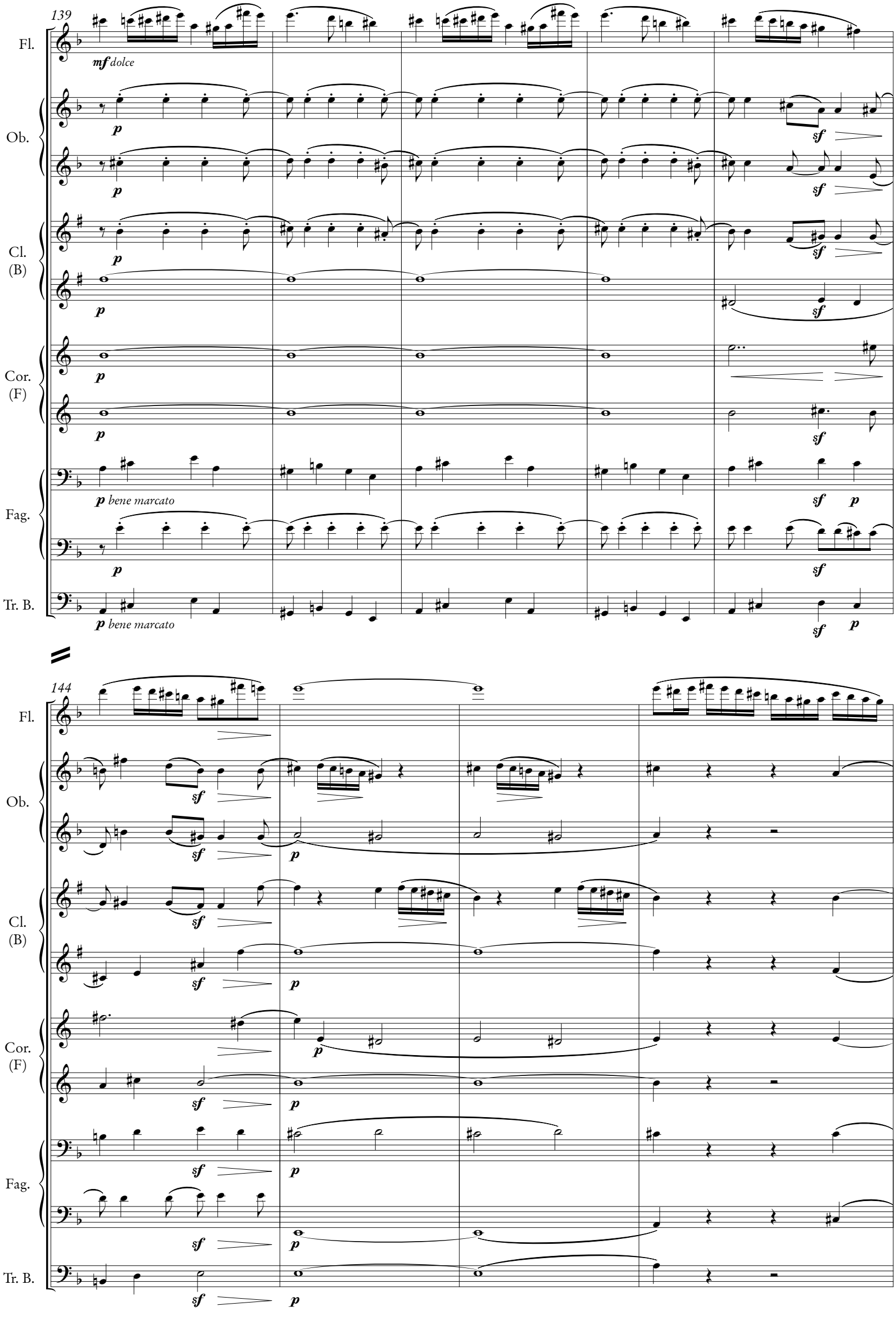
139
Fl.
mf dolce
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
p bene marcato
Tr. B.
p bene marcato
144
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

148

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

fp

f

p

fp

f

p

p

fp

151

p

mf dolce

sf

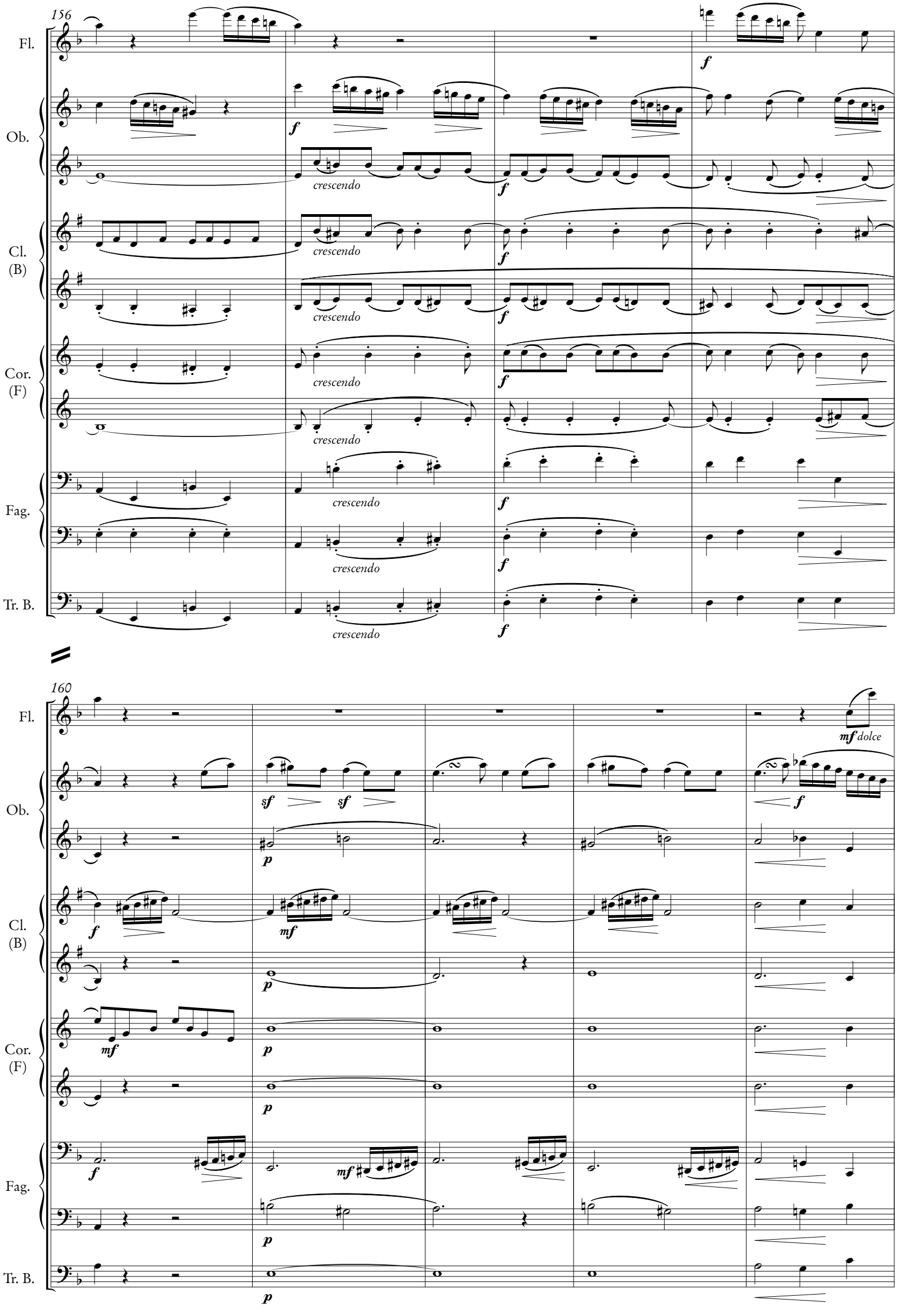
156
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
crescendo
160
mf dolce

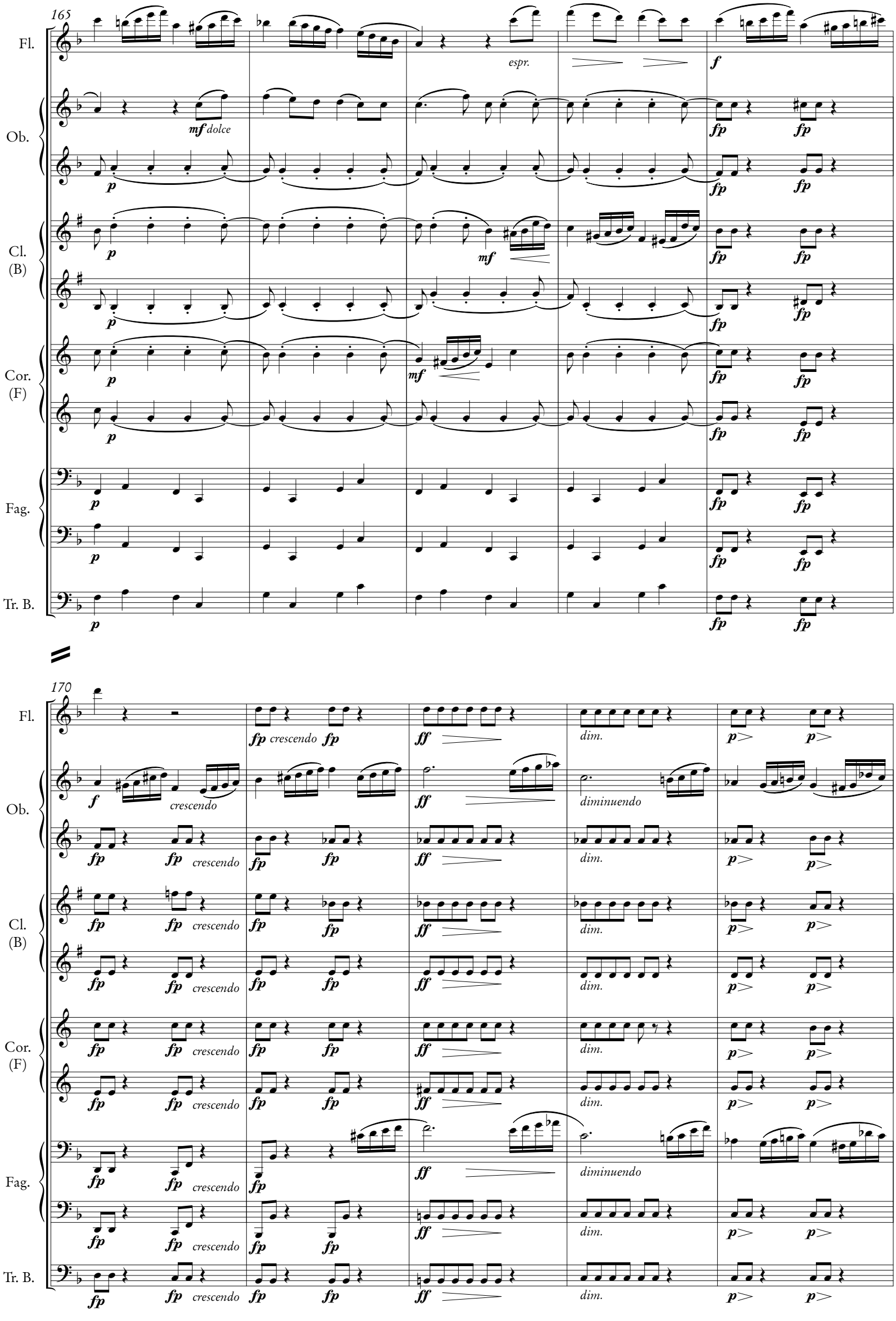
165
Fl.
espr.
f
Ob.
mf dolce
fp
p
Cl. (B)
mf
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
170
crescendo
ff
dim.
diminuendo

175

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

179

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

182

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

mf mp p mf p marcato

185

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

f crescendo ff dim. diminuendo

188

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

193

198

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

202

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

206

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

210

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

214

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

217

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

220

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

223

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

crescendo

226

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

230

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

234

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

ff

237

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

ff
f
p

240

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

mf f p
mf f p
sf p
sf p
sf p
sf p f
sf p
sf p
sf p
f

243

rall.

a piacere

Lento

mf

p cresc. f

al Tempo primo ma più presto

248

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

253

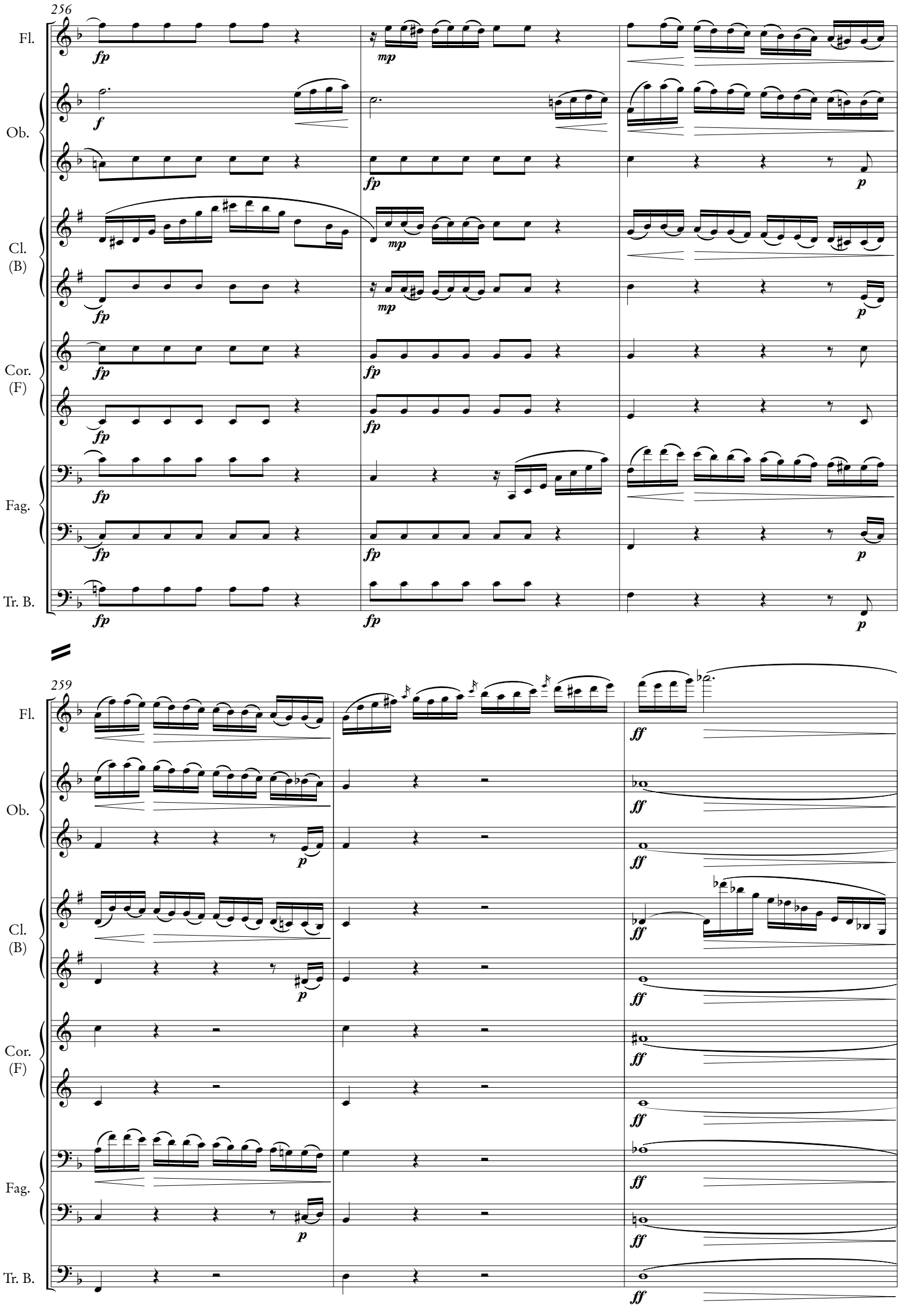
256
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
259
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

262

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

f

265

ff

2

Andante con Var.

2 Oboi

2 Clarinetti in C

2 Corni in C

2 Fagotti

sf *p*

9

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

1. 2.

Var. 1

18

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

22

sf

26

Fl.
Ob.
Cl. (C)
Cor. (C)
Fag.
Tr. B.

sf

30

Fl.
Ob.
Cl. (C)
Cor. (C)
Fag.
Tr. B.

sf

Var. 2

34

solo con espress. e sempre mf

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

mf

pp

sf

38

1.

2.

43

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

47

1.

2.

Var. 3

52

Ob.

Cor. (C)

Fag.

solo

f

mf

mf

mf

mf

57

Ob.

Cor. (C)

Fag.

f

ff

61

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

66

Var. 4

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

mf *mf* *mf* *mf* *f* *sf* *f* *sf*

71

1.

mf *mp* *p* *p* *p* *p* *sf* *mf* *mf* *sf* *f*

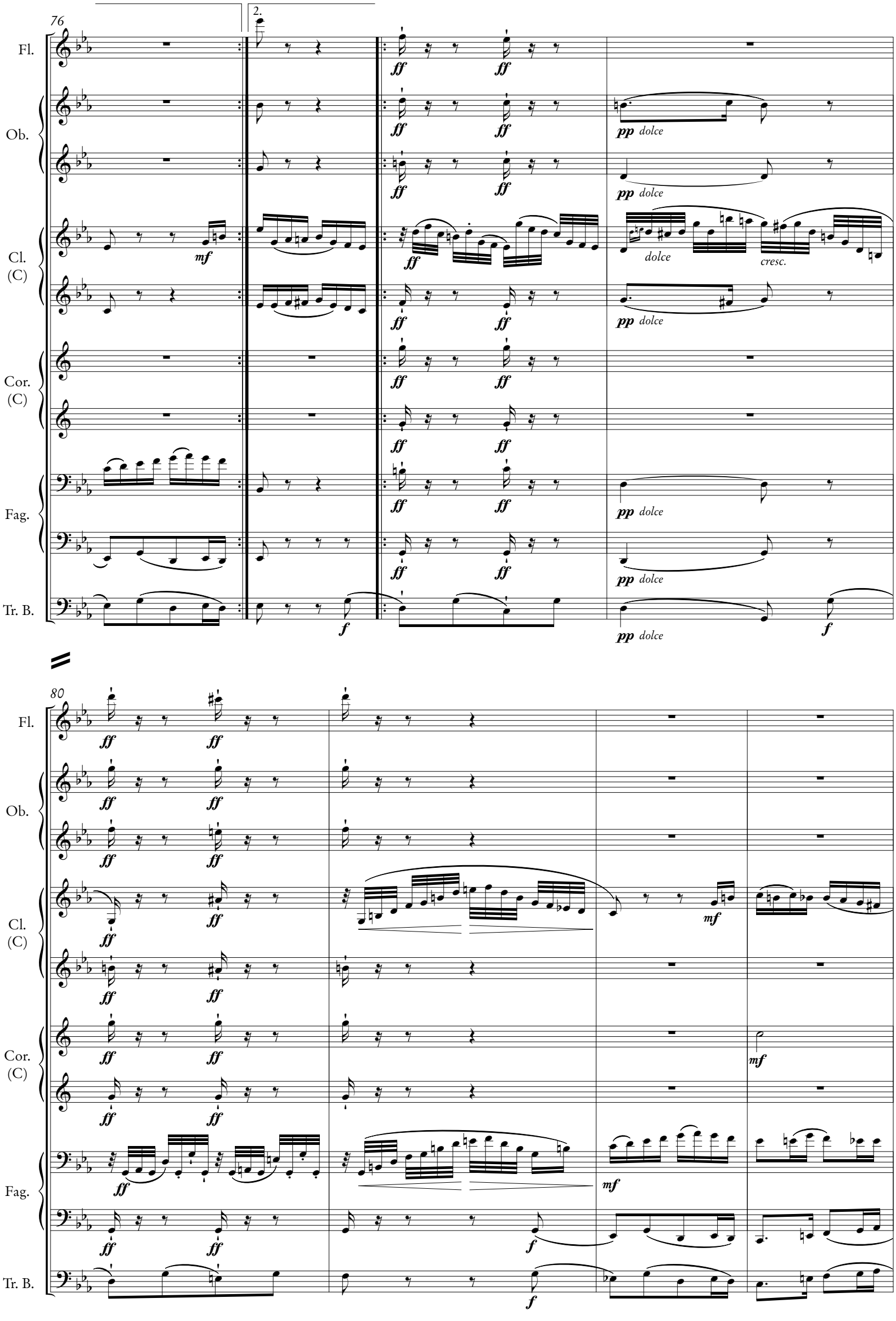
76
2.
Fl.
Ob.
Cl. (C)
Cor. (C)
Fag.
Tr. B.
ff
mf
pp dolce
dolce
cresc.
f
80

84

1.

2.

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

mf

mf

88

Var. 5. Più moto

p *crescendo* *f*

mf

p *crescendo* *f*

p *crescendo* *f*

ff

ff

ff

93

1.

2.

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

crescendo

sf

98

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

sf

103

1.

2.

Coda

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

mf

sf

108

mf

poco a poco rallentando

115

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

8vb

Fag.

Tr. B.

Scherzo

Flauto

2 Oboi

2 Clarinetti in C

2 Corni in C

2 Fagotti

Tromba di Basso

sempre staccato

ff

sf

10
[Fine]
solo
Fl.
Ob.
Cl.
(C)
Cor.
(C)
Fag.
Tr. B.
p dolce
solo
p dolce
20
crescendo

31

Da Capo

Trio

Fl.

Ob.

Cl. (C)

Cor. (C)

Fag.

Tr. B.

38

1.

2.

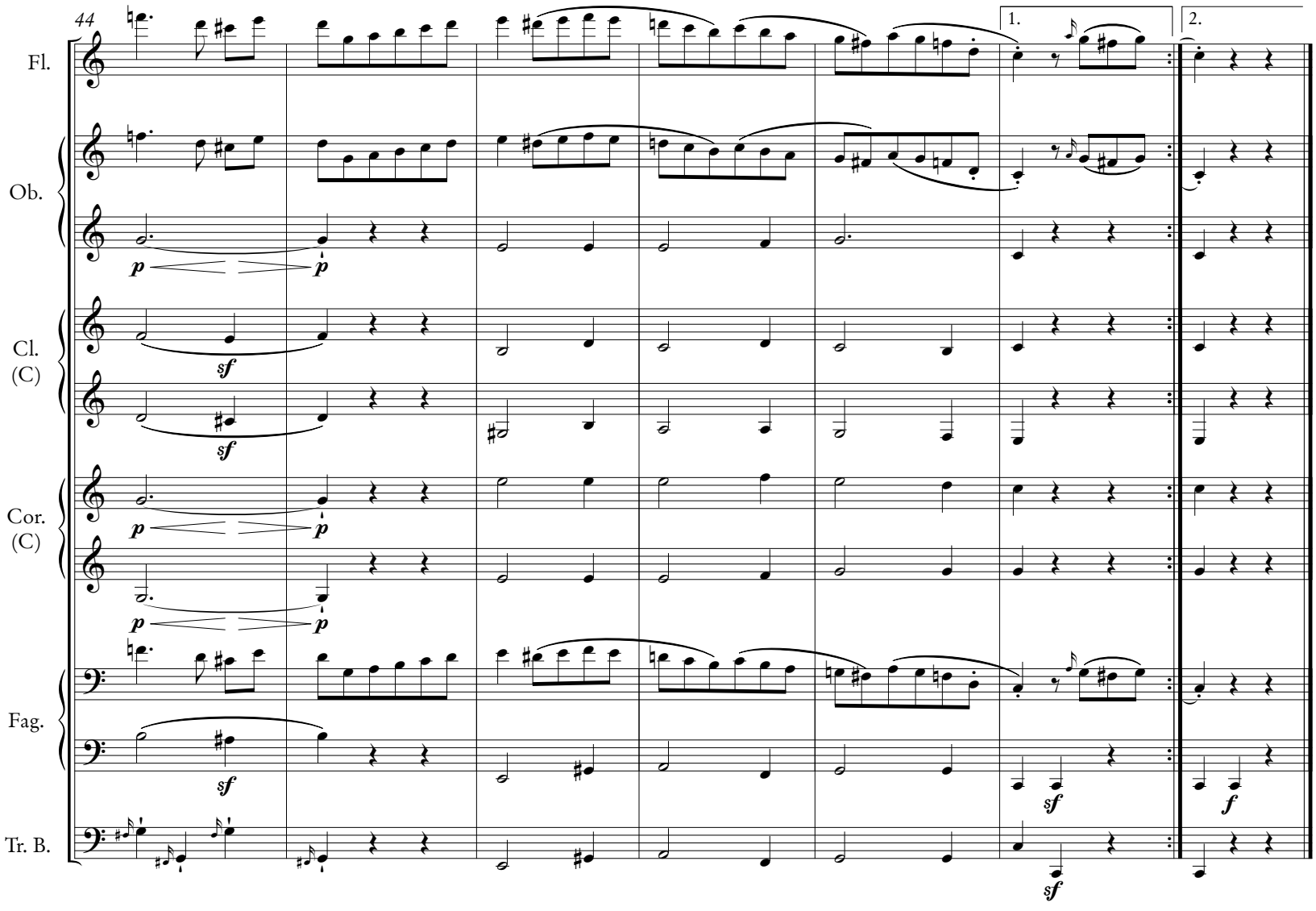

Finale
Allegro vivace

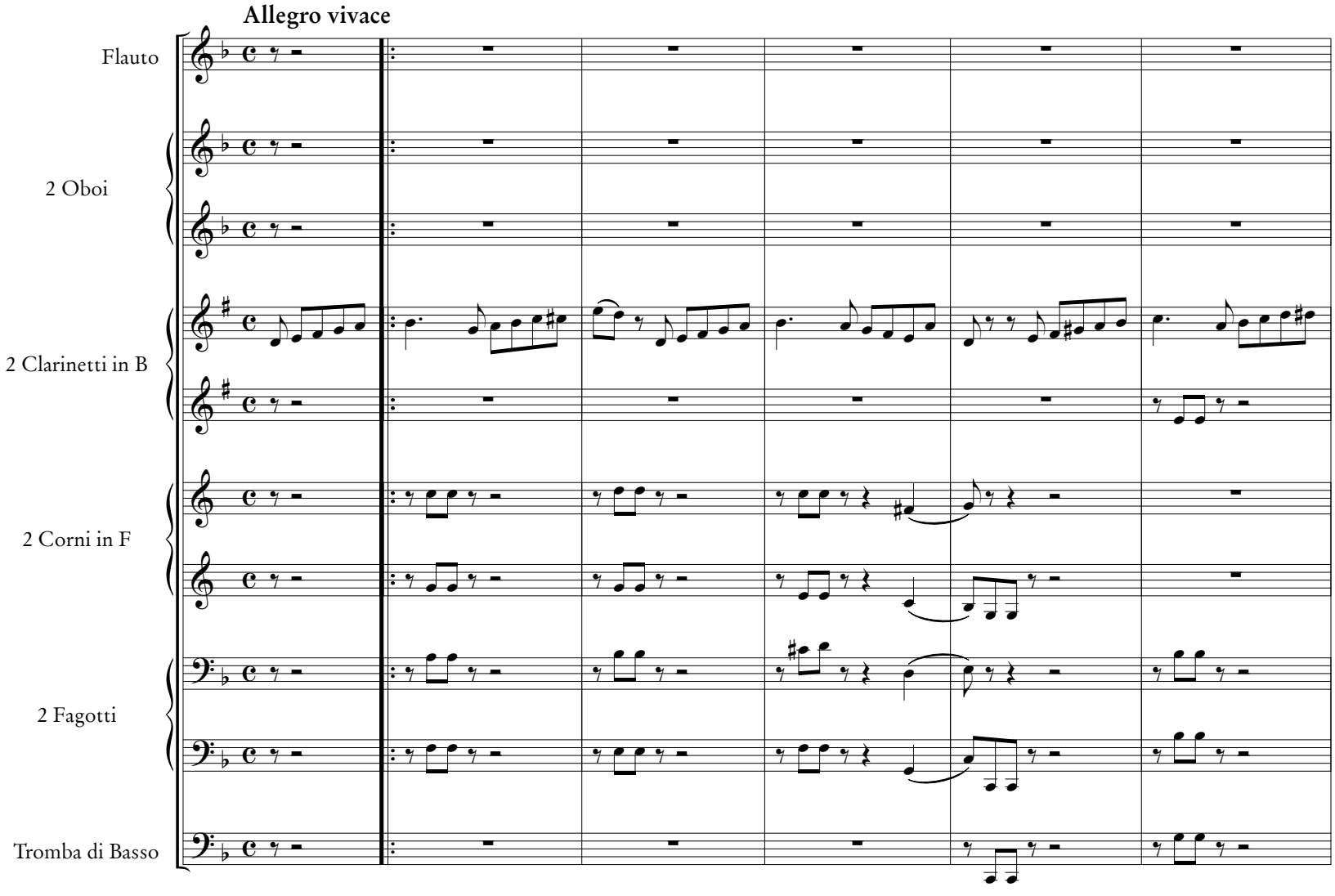

6

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

12

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

sf

sf

Fag.

sf

sf

Tr. B.

18

Fl.

Ob.

Cl. (B)

solo

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

23

Fl.

Ob.

sf

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

29

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

sf

34

scherzando

scherzando

sf

39

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

44

scherzando

scherzando

scherzando

49

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

53

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

57

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

62

1.

68

2.

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

poco a poco crescendo

74

p

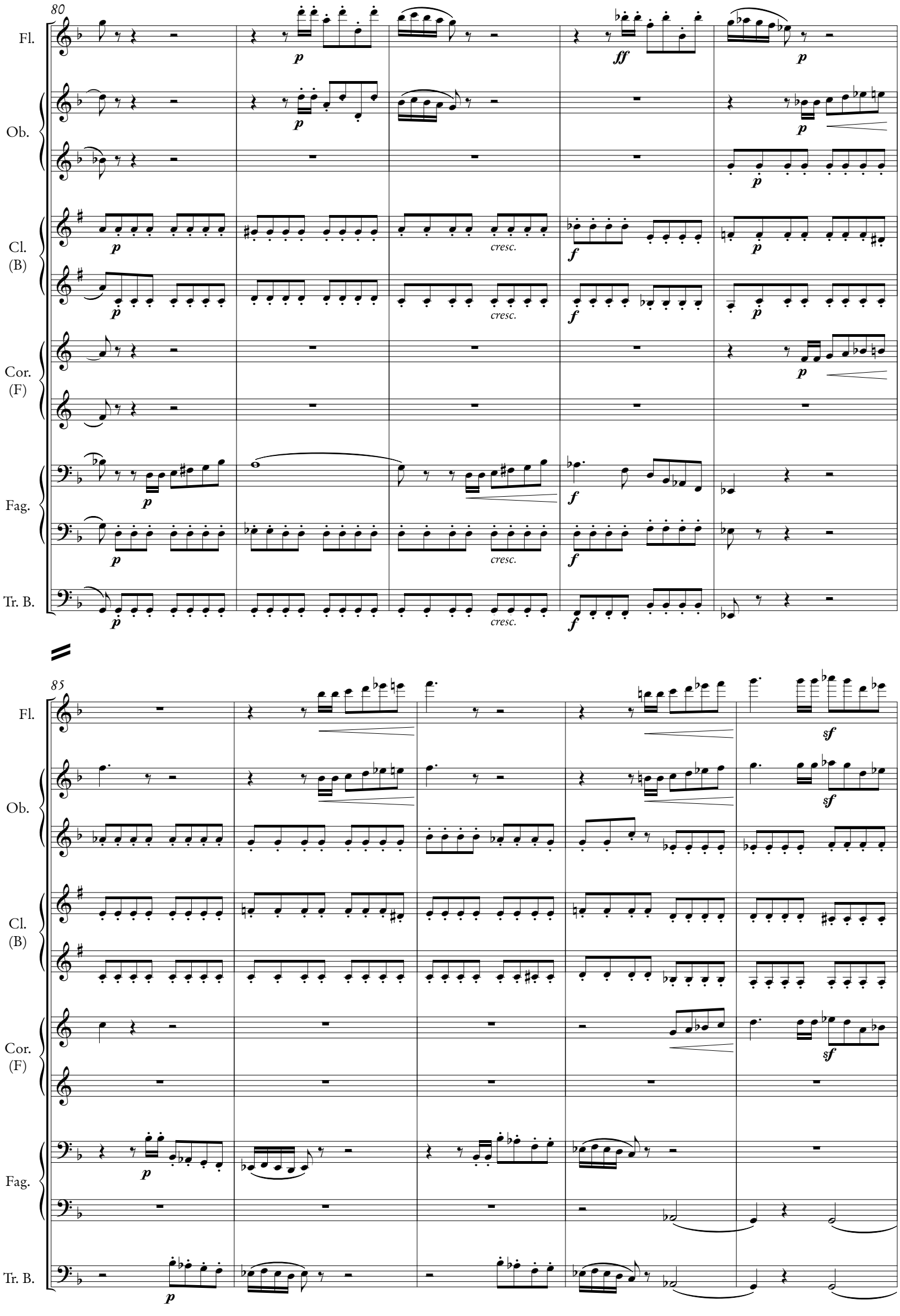
80
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.
cresc.
85
Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

90

Fuga. Più Moderato

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

ff

96

101

Fl.

Ob. I.

Cl. (B)

Fag. I.

Tr. B.

106

Fl.

Ob. sf sf sf sf

Cl. (B) sf sf sf

Fag.

Tr. B.

111

Fl.

Ob.

Cl. (B) I.

Fag.

Tr. B.

116

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

dolce

dolce

dolce

dolce

dolce

stringendo al Tempo 1º

121

Tempo 1º

f

f

127

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

f *f* *f*

132

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

137

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

poco a poco crescendo

ff

p f

143

p

149

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

155

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Cor. (F)
Fag.
Tr. B.

162

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

sf

169

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

sf

174

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

179

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

f *p*

f *p*

sf

f *p*

f *p*

sf

184

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Cor. (F)

Fag.

Tr. B.

189

193

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

197

Fl.

Ob.

Cl.
(B)

Cor.
(F)

Fag.

Tr. B.

ff

Eduard Brendler

Eduard Brendler är en av många personer som bidragit till förbindelsen mellan tyskt och svenskt musikliv. Han hann dessvärre inte verka i Sverige så många år, men nådde ändå uppskattning i Stockholms centrala musikkretsar. ”Snillrik tonsättare”, skriver Leonard Höijer i sitt musiklexikon (1864).

Frans Fredric Eduard Brendler föddes i Dresden 1800 som son till flöjtisten och tonsättaren Johann Franz Brendler och hans hustru Henriette Louise (f. Stötzel). När Eduard Brendler var två år gammal, flyttade familjen till Stockholm, där fadern fick anställning som musiker vid Kungl. Hovkapellet. Redan 1807 avled fadern. Eduard fick därmed inte den musikerbana som nog låg framför honom. 1817 dog därtill modern. Han fick då definitivt satsa på en annan karriär, nämligen inom affärsvärlden. Han kom till Visby, där han utanför sitt dagliga arbete deltog i ett blomstrande musikliv. En för honom viktig bekantskap var vänskapen med Jakob Niklas Ahlström som skulle bli en ledande kompositör av skådespelsmusik i Stockholm.

1823 återvände Eduard Brendler till Stockholm. Musiken låg trots allt närmast hans hjärta och han satsade hårt på att i första hand ytterligare utbilda sig i musikämnen. Parallellt började han undervisa i musik, något som snart skulle ge honom hans huvudsakliga försörjning. Han engagerade sig som flöjtist i Harmoniska sällskapet. Där fick han kontakter med hovet. Som musikalisk ledare i sällskapsordern Par Bricole involverades han än mer i huvudstadens kulturellt tongivande kretsar.

Även om Eduard Brendel komponerat sedan unga år, skedde första spridningen av hans verk 1828 genom en tryckt samling med tre Stagneliussånger – originellt nog till gitarrackompanjemang. I rask följd kom andra kompositioner av hans hand, nästan alltid med mycket gott gensvar. Han skrev kammamusik i flera genrer, körsånger, större och mindre instrumentalverk och på beställning också musik till teateruppsättningar. ”Spohr var hans ideal”, konstaterar hans biograf Tobias Norlind. 1831 fick han uppdraget att skriva musiken till den blivande operan *Ryno*, med text av Bernhard von Beskow. Men döden kom emellan, eftersom Eduard Brendler avled senare samma år. Operan färdigställdes av hans musikfrände Oscar I.

© *Gunnar Ternhag,* Levande Musikarv

Serenad

för flöjt, 2 oboer, 2 klarinetter, 2 horn, 2 fagotter och bastrumpet

Tillblivelsen av detta verk är höljt i dunkel. Av en av titelsidorna till manuskriptet till verket framgår att verket är skrivet för ”Harmoniska Sällskapets i Stockholm Harmonieafdelning”. Det tidigare Musikaliska Sällskapet som grundats 1810 utgjordes till största delen av amatörer och hade 1820 övergått till det Harmoniska Sällskapet i vilket Brendler medverkade som flöjtist. Manuskriptet utgörs av ett konceptpartitur med omfattande revideringar och nykomponerade partier. Partituret är att jämföra med en avancerad skiss och långt ifrån ett renskrivet partitur. Något stämmateriel har inte påträffats och inte heller har något offentligt framförande omnämnts i de musikaliska tidningar som gavs ut under 1820-talet. Verket är tillkommet under tidsperioden 23 juni till 23 augusti 1827. Serenaden har dock spelats in 1993 av Sveriges Radio med medlemmar ur Radiosymfonikerna under ledning av Kjell-Inge Stevensson som då också gjorde en mindre bearbetning av verket.

© *Anders Wiklund*, Levande Musikarv

Eduard Brendler

Eduard Brendler is one of many that have contributed to the affinity between German and Swedish musical life. Despite a short-lived productivity in Sweden, he still achieved high appreciation in Stockholm's music circles. He was described by Leonard Höijer in his dictionary of music (1864) as a 'brilliant composer'.

Son to composer Johann Franz Brendler and his wife Henriette Louise (née Stötzel), Frans Fredric Eduard Brendler was born in Dresden in 1800. At the age of two, Edward Brendler's family moved to Stockholm, where his father had been called to work as a musician in the Royal Court Orchestra. His father died in 1807, so consequently Eduard did not receive the musical education that would have otherwise been laid out for him. In 1817 his mother also died. This forced him to pursue another career: in the world of finance. He relocated to Visby on the island of Gotland, where in his leisure he participated in the blossoming music life. An important contact for him at this time was his friend Jakob Nils Ahlström, who would later become a leading composer of incidental music in Stockholm.

Eduard Brendler returned to Stockholm in 1823. Despite his everyday circumstances, music was still close to his heart, and he was determined to educate himself in music subjects. He began to teach music, which would soon become his main source of income. He was engaged as a flautist in the Harmonic Society. There he made contact with the royal court. As musical director of the Par Bricole fraternal organisation he became even more involved in the capital city's leading cultural circles.

Even if Eduard Brendler first began to compose as a youth, the first distribution of his work took place in 1828 with the publication of his collection of three songs by Swedish poet Erik Johan Stagnelius – written with guitar accompaniment, originally enough. Several compositions by his own hand quickly followed, each almost always receiving a very good response. He wrote chamber music for several genres, choral songs, large and small instrumental works, and incidental music for the theatre on commission. 'Spohr was his role model', states his biographer, Tobias Norlind. In 1831 he received a commission to write music to the upcoming opera Ryno, with text by Bernhard von Beskow. But death intervened, with Eduard Brendler dying later that year. The opera was finished by his music friend King Oscar I.

© *Gunnar Ternhag,* Levande Musikarv
Trans. Thalia Thunander

Serenade

for flute, 2 oboes, 2 clarinets, 2 horns, 2 bassoons and bass trumpet

The origin of this work is obscure. On one of the manuscript's title pages, the dedication reads: to 'the Harmony Department of the Stockholm Harmonic Society' – an ensemble in which Brendler was a flautist. Originally established in 1810 as the Musical Society, this was an ensemble consisting mostly of amateurs. In 1820, the name was changed to the Harmonic Society.

The Serenade was composed between 23 June and 23 August 1827. The manuscript consists of a conceptual score with extensive revisions as well as newly composed sections. The score is comparable to an advanced rough draft – far removed from a finished score. No performance reviews were published in the music periodicals of the 1820's, nor have any orchestral parts been discovered. In 1993 members of the Swedish Radio Orchestra performed and recorded the Serenade under the direction of Kjell-Inge Stevensson, who also did some minor revisions of the piece.

© *Anders Wiklund,* Levande Musikarv
Trans. Thalia Thunander

Kritisk kommentar

Källmaterial
Ett partitur i manuskript (**MS**) av Brendlers hand. På pärmen står:

Serenad/ af/ E. Brendler

På nästa blad:

Original af E. Brendler. Skänkt af/ Dr J. Rohtlieb 15 Juni 1876.

Sedan följer titelbladet:

Konceptpartitur/ till/ Serenade/ Flöjt 2 oboer, 2 clarinetter, 2 Waldhorn 2 Fagotter/ & Bass Trumpet/

componerad och/ Harmoniska Sällskapets i Stockholm/ Harmonie afdelning/ tillegnad/ af E.B.

Här har också tillfogats en anteckning med mindre stil:

Börjad d: 23 Juni och slutad d: 23 Aug 1824.

Kommentarer
Manuskriptet är ett konceptpartitur vilket innebär att vi inte har med ett avslutat och renskrivet partitur att göra, utan snarare en mer eller mindre genomarbetad skiss; följaktligen är det gott om ändringar och överstrykningar. Ibland är skissen utförlig och detaljerad, ibland just bara skissartad. I högsta möjliga grad har artikulation och dynamik förts över mellan stämmor och parallellställen. För somliga passager står dock ingen modell att finna, och då har ingen komplettering heller gjorts.
Upprepade åttondelar är ofta förkortade i **MS**. I utgåvan har åttondelarna skrivits ut, med balkning som avspeglar det notvärde som Brendler skrivit: halvnot blir fyra sammanbalkade 8-delar, helnot blir åtta sammanbalkade 8-delar etc. Samma gäller för triolsextondelarna i variationssatsen.

Sats I

Takt	Stämma	Anmärkning
1	Cor. I	*mf* överfört från t 245.
19	Tutti	Repristecken tillagt.
23	Tr. B.	*f* överfört från t 19.
63	Ob.II – Tr. B.	Artikulationen i denna takt har uniformerats så att alla följer Ob. II.
82	Cl. I	**MS** har 4-del på slag 3, ändrat till 8-del i utgåvan i överensstämmelse med övriga.
89	Fag. II	*p* tillagt: återgång till *p* saknas i **MS**, *f* på föregående slag finns däremot.
89	Fl.	*mf* överfört från t 87.
91:1	Cor., Fag., Tr. B.	*f* överfört från överstämmorna.

105-106	Cl. I	De sista sju 16-delarna i t 105 är ursprungligen noterade en oktav lägre, sedan överstrukna och flyttade en oktav upp. I utgåvan har a i t 106 flyttats till a1.
114-115	Tutti	Crescendo- och diminuendopilar överförda från parallellställe i t 237. Diminuendot i 115 utförs ej i reprisen.
123	Fl.	På andra slaget finns ett överstruket g2 och ett tillagt c2. Utgåvan väljer c2.
127	Cl. I	Dynamik från Fag. I, t 128.
129	Tutti	*p* tillagt.
136-137	Ob. II, Cor. II, Fag. II	I **MS** slutar bågen på fjärde slaget i 136, Cor. II även i 137. I utgåvan ändras bågarna så att de går till ettan i nästföljande takt, som i övriga stämmor.
139	Tutti	Dynamik tillagd enligt modell i t 165u.
142	Fl.	Två bågar i **MS**, en över tre och en över fyra toner. Utgåvan sätter bågen över fyra toner som i t 140.
143	Ob. II	**MS** har 8-del, tre 4-delar, 8-del – i utgåvan omnoterat för att kunna placera accenten på rätt ställe.
151	Ob. II	*mf dolce* överfört från Fl. t 139.
159	Fl.	Otydligt på trean och fyran. Först har det stått e3 punkterad 4-del, g#2 8-del. Överstruket och korrigerat till e3 8-del, e2 4-del, e2 8-del. Utgåvan har korrigeringen.
163	Ob. II, Fag. II	Båge tillagd enligt modell i t 161.
174	Fag. I	*p* överfört från Vl. I t 167.
176	Ob.	**MS** har *fp*, ändrat till *f* i överensstämmelse med övriga.
180	Fl.	Diminuendopilen kommer i **MS** direkt efter *mf*, där också 16-delsrörelsen börjar. I utgåvan har diminuendot placerats där 16-delarna börjar.
180-183	Cl. I	Brendler har använt *8va* resp *loco* i takterna 180-183 för att ändra det som är noterat från början. Takt 180 har 8va från sjätte tonen, *loco* på andra tonen i nästa takt. Samma i takt 182, men här saknas *loco* i takt 183. Utgåvan placerar *loco* på andra 8-delen i 183, i överensstämmelse med Cl. II, takt 184.
183	Fag. I	Denna båge är mycket otydlig. Den går helt säkert till b1, och fortsätter eventuellt till någon av de nästkommande tonerna i takten. Utgåvan bör ses som ett förslag.
187	Fl.	**MS** har *dim*, här ändrat till diminuendopil av layoutskäl.
189-	Fag., Tr. B.	Dessa stämmor har i **MS** färre staccatotecken än övriga. Där det finns staccaton, t.ex. i t 189, saknar första tonen staccato. I utgåvan har staccaton förts in på många ställen i hela denna passage, men lämnar

		”ettorna” ostaccaterade som i **MS**, se t. ex. t 193, 194 och 196.
216	Fl., Cor., Fag. II, Tr. B.	Brendler har skrivit korta diminuendopilar i Fl., och korta crescendopilar i Corni, Fag.II och Tr. B. Diminuendopilarna skulle kunna tolkas som accenter, och crescendopilarna i detta sammanhang som accenter på synkop (jfr. accentmönstret i övriga stämmor). Det skall också sägas att de upprepade tonerna i Cor., Fag. samt Tr.B. är skrivna som halvnoter med åttondelsbalk i **MS**.
225	Tr. B.	*ff* överfört från övriga.
238:4	Ob.	Första sextondelen har ett otydligt återställningstecken i **MS**. Ändrat till ciss i utgåvan.
240	Cor.II – Tr. B.	Båge överförd från överstämmorna.
246	Ob. I – Tr.B.	**MS** har båge i Ob. I över tre 4-delar. I utgåvan följs mönstret från Fl., samt förs över till alla understämmor.
249	Ob. I – Tr. B.	Bågen går från 249:2 till 250:1. Utgåvan följer mönstret hos Fl.
254	Fl.	**MS** har h på fjärde 16-delen, vilket kolliderar med Ob. I. I utgåvan har (b) inskrivits ovanför notraden.

Sats II

Takt	Stämma	Anmärkning
13-14	Cl. I-II, Cor. II, Fag. I	Båge överförd från Ob. II i t 13.
28	Fl.	Båge överförd från Ob. I.
31	Ob. I	**MS** har diminuendo fram till fisset. Utgåvan har förkortat diminuendot till 32-delsgesten, och lagt till crescendot från andra slaget i enlighet med understämmorna.
34-51	Tutti	I denna variation finns rikligt med staccaton med bågar inskrivna i A-delens första fem takter. Denna artikulation har förts in genomgående i variationen. Värt att notera att 34u hos Fl. saknar artikulation, 34 har (38u samt 38 har ingen artikulation alls i **MS**).
42	Cor. I	Hela takten är överstruken i **MS**. I utgåvan är föregående takt överförd. 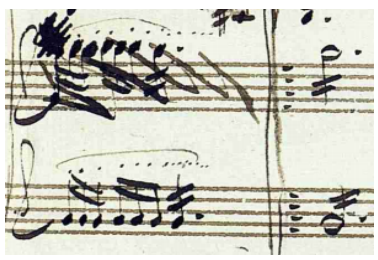 *(Corni I, II)*

52-67	Tutti	Alla nyanser tillagda av editören utom Ob. I, takt 57-58.
78	Cl. I	*ff* överfört från övriga.
116	Ob. II, Cl. I – Tr. B.	Båge överförd från Ob. I.
117-	Cor. II	*8va* använt av utrymmesskäl i utgåvan, **MS** har klingande notation.

Sats III

Takt	Stämma	Anmärkning
Alla	Tutti	Förslagen genom hela satsen varierar utan system mellan 8- och 16-delar, strukna och ostrukna. I utgåvan har genomgående ostrukna 16-delar använts.
1u-3	Tutti	*ff* överfört från t 30, accenterna i stäminsatserna är *sf* i MS.
33-38	Cl. I	*fp* tillagt i överensstämmelse med Fag. II och Tr. B.

Sats IV

Takt	Stämma	Anmärkning
11-12	Cl. I	Båge överförd från t 15-16.
21-48	Ob. I – Fag. II	Staccatona från t 21 Corni+Fagotti överförda till ackompanjerande åttondelar i hela passagen.
24	Fag. I	Balken på sista slaget bruten i enlighet med Cl. I.
51-53	Tr. B.	De första fyra tonerna i denna passage från början noterade en oktav högre, sedan överstrukna och nedoktaverade.
53	Tutti	*p* överfört från Cl. I.
77	Cl. II, Tutti	*p* och kilar på de två 8-delarna i **MS**, samt över hela denna taktkolumn. Borttagna i utgåvan, jfr t 80.
80	Tutti	Här står *p* ovanför systemet med mer eftertryck än i t 77. Överfört till alla i utgåvan.
80-90	Tutti	Staccaton införda i kompstämmorna i enlighet med t 21. Brendler har här använt staccati i scherzando-motivet (Fl. och Ob. I t 81) men inte i det uppåtgående motivet (Fag. t 80). Artikulation tillagd i motiven hos Fag. och Tr. B. t 85-88.
86	Fag. I	**MS** har D som andra ton, i utgåvan ändrat till F i samstämmighet med Tr. B.
119	Tutti	Här står *dolce* ovanför systemet, infört i samtliga stämmor.
129-131	Cl. II – Cor. I	**MS** har en annan instrumentation inskriven med blyertspenna: Cl. I följer Fag. I i överoktav i t. 129-130. Cor. I spelar sexton 8-delar på g1 t 129-130, g1 4-del i t 131, paus fram till upptakten. Utgåvan

		följer det ursprungliga. Notexemplet visar Cl. II, Corni, Fag. 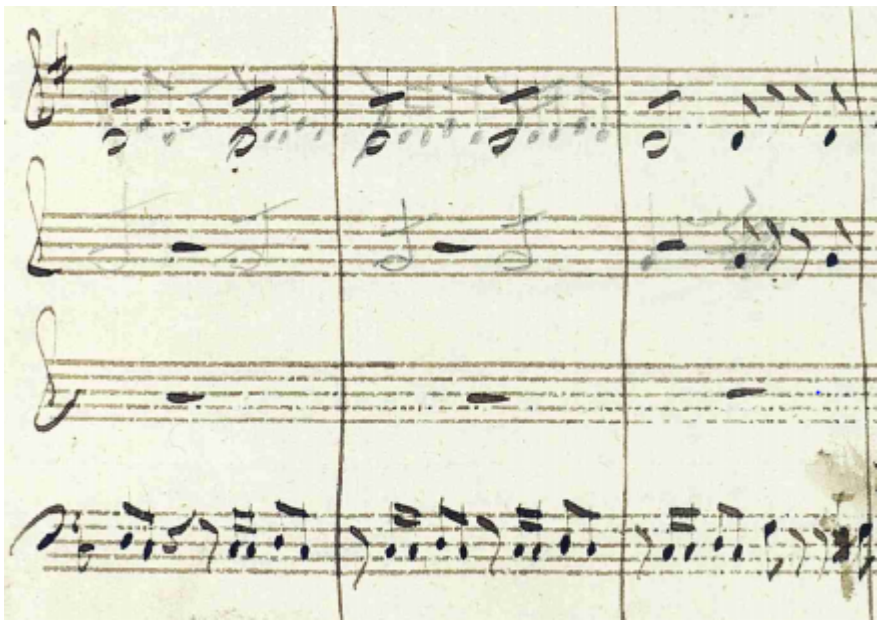
131	Cl. I	Först har Brendler skrivit a1, halvnot med åttondelsbalk, sedan ändrat till två åttondelar. Otydligt om första tonen är giss eller a. Utgåvan har valt det senare alternativet.
141	Fl. – Cl. II	Fl. har mönstret *p f* i t 141-142. Överfört i hela passagen till Fl. II – Cl. II, som i har Fl. I:s *f* men saknar *p:na*.
172-186	Mel.	Artikulation från 34- införd.
178	Cl. I – Tr. B.	Bågar överförda från Ob. I-II.
179	Fl.	Båge överförd från t 191.
197	Cl. I	Båge överförd från Fl.
187	Cor. I	Gesten med början på andra 8-delen t.o.m. tredje slaget är överstruken hos hornet och inskriven med blyerts i Cl. II, noterad klingande med början på d3. Utgåvan följer Brendlers ursprungliga version. Notexemplet visar Cl. II och Cor. I. 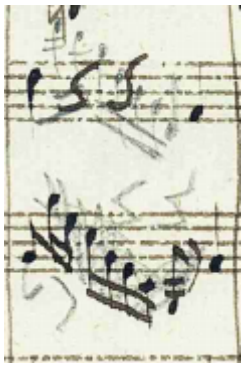

© *Andreas Edlund*, Levande Musikarv